

Rus verseker

Santam Beperk en sy filiale
Geouditeerde Verkorte Finansiële Verslag
vir die jaar geëindig 31 Desember 2007

INHOUD

Bladsy

Verkorte finansiële verslag vir Santam en sy filiale
vir die jaar geëindig 31 Desember 2007

2-10

Kommentaar

11-14

NIE-UITVOERENDE DIREKTEURE

BTPKM Gamedze, JG le Roux, H Lorgat, NM Magau, AR Martin, JP Möller,
RK Morathi, P de V Rademeyer, JP Rowse, GE Rudman,
DK Smith (Voorsitter), J van Zyl, BP Vundla

UITVOERENDE DIREKTEURE

IM Kirk (Hoof Uitvoerende Beampte),
MJ Reyneke (Hoof Finansiële Beampte)

MAATSKAPPYSEKRETARIS

Sana-Ullah Bray

SANTAM HOOFKANTOOR EN GEREGISTREERDE KANTOOR

Sporticasingel 1,
Tyger Vallei, Bellville, 7530
Posbus 3881, Tyger Vallei, 7536
Tel: 021 915 7000
Faks: 021 914 0700
www.santam.co.za

Registrasienuommer 1918/001680/06

ISIN ZAE00093779

JSE-aandelekode: SNT

NSX-aandelekode:SNM

OORDRAGSEKRETARIS

Computershare Investor Services 2004 (Edms) Bpk,
Marshallstraat 70, Johannesburg 2001
Posbus 61051, Marshalltown, 2107
Tel: 011 370 5000, Faks: 011 688 7721
www.computershare.com

BORG

Investec Securities Beperk

HOOGTEPUNTE

- Kern SA onderskrywingsbesigheid presteer goed
- Sterk kontantvloei geskep
- Spesiale dividend van 2 200 sent per aandeel in Desember betaal
- Kapitaalherstrukturering afgehandel
- BBSEB-transaksie vorder volgens beplanning

Gekonsolideerde balansstate

Aantekeninge	Geouditeer Op 31 Des 07 R miljoen	Geouditeer Op 31 Des 06 R miljoen
BATES		
Nie-bedryfsbates		
Eiendom en toerusting	38	59
Ontasbare bates	135	108
Uitgestelde belasting	40	27
Beleggings in geassosieerde maatskappye	175	215
Finansiële bates – teen billike waarde deur inkomste		
Ekwiteitsinstrumente	3 4 454	5 435
Skuldinstrumente	3 2 901	2 106
Bedryfsbates		
Herversekeringsbates	2 026	2 080
Uitgestelde verkrygingskoste	239	211
Lenings en bedrae verskuldig insluitende versekeringsbedrae verskuldig	3 1 947	1 394
Belastingbates	27	39
Kontant en kontantekwivalente	3 445	5 142
Nie-bedryfsbates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	2 060	–
Totale bates	17 487	16 816
EKWITEIT		
Kapitaal en reserwes toeskryfbaar aan aandeelhouders van die maatskappy		
Aandelekapitaal	105	71
Tesourie-aandele	5 (726)	–
Ander reserwes	1 147	1 119
Verdeelbare reserwes	3 448	5 437
Bedrae regstreeks erken in ekwiteit ten opsigte van nie-bedryfsbates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	71	–
	4 045	6 627
Buite-aandeelhoudersbelang	133	123
Totale ekwiteit	4 178	6 750
AANSPREEKLIKHEDE		
Nie-bedryfslaste		
Uitgestelde belasting	91	297
Finansiële aanspreeklikhede – teen billike waarde deur inkomste		
Skuldinstrumente	6 908	–
Beleggingskontrakte	525	276
Afgeleide instrumente	3 47	–
Finansiële aanspreeklikhede – teen geamortiseerde koste		
Seleienaarsbelang	336	329
Bedryfslaste		
Versekeringskontrakte	7 630	7 694
Uitgestelde herversekeringsverkrygingsinkomste	99	74
Voorsienings vir ander aanspreeklikhede en kostes	87	148
Handels- en ander krediteure	1 492	1 213
Belastingaanspreeklikhede	488	35
Aanspreeklikhede regstreeks verbonde aan nie-bedryfsbates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	1 606	–
Totale laste	13 309	10 066
Totale aandeelhouersekewiteit en aanspreeklikhede	17 487	16 816

In die balansstaat vir 2007 word die Europese versekeringsbedrywighede getoon ingevolge IFRS 5 – Nie-bedryfsbates Gehou-vir-Verkoop en Beëindigde Bedrywighede.

Gekonsolideerde inkomstestate

Aantekeninge	Geouditeer Jaar geëindig 31 Des 07 R miljoen	Geouditeer Jaar geëindig 31 Des 06 R miljoen	Verandering %
VOORTGESETTE BEDRYWIGHEDE			
Bruto geskrewe premie	13 173	12 115	9%
Min: herversekingspremie	2 254	2 011	
Netto premie	10 919	10 104	8%
Min: verandering in onverdiende premie			
Bruto bedrag	330	390	
Herversekerersaandeel	(127)	62	
Netto versekeringspremie-inkomste	10 716	9 652	11%
Beleggingsinkomste	7 666	508	31%
Inkomste uit herversekingskontrakte gesedeer	306	342	
Netto wins op finansiële bates en laste teen billike waarde deur inkomste	454	1 205	(62%)
Netto inkomste	12 142	11 707	4%
Versekeringsseise en verliesaanpassingsonkoste	8 552	7 619	
Versekeringsseise en verliesaanpassingsonkoste verhaal van herversekerers	(1 250)	(999)	
Netto versekeringsvoorrede en -eise	7 302	6 620	10%
Onkoste met die verkryging van versekeringskontrakte	1 794	1 701	
Bemarkings- en administrasiekoste	1 262	1 046	
Beleggingsbestuursfooi	27	46	
Amortisasie van ontasbare bates	2	2	
Uitgawes	10 387	9 415	10%
Resultaat van bedryfsaktiwiteite	1 755	2 292	(23%)
Finansieringskoste	(45)	(7)	
Aandeel in inkomste van geassosieerde maatskappye	76	105	
Wins voor belasting	1 786	2 390	(25%)
Belasting	(542)	(593)	
Wins vir die jaar uit voortgesette bedrywighede	1 244	1 797	(31%)
BEËINDIGDE BEDRYWIGHEDE			
(Verlies)/Wins vir die jaar uit beëindigde bedrywighede	4 (168)	70	(338%)
Wins vir die jaar	1 076	1 867	(42%)
Toeskryfbaar aan:			
– aandeelhouers van die maatskappye	1 050	1 844	(43%)
– minderheidsbelang	26	23	
	1 076	1 867	
Verdiens te toeskryfbaar aan aandeelhouers			
Verdiens te per aandeel (sent)			
Basiese verdiens te per aandeel	11 924	1 574	(41%)
Verwaterde verdiens te per aandeel	914	1 553	(41%)
Wesensverdiens te per aandeel	906	1 555	(42%)
Verwaterde wesensverdiens te per aandeel	897	1 535	(42%)
Geweegde gemiddelde getal aandele – miljoen	113.67	117.13	
Geweegde gemiddelde getal gewone aandele vir verwaterde verdiens te per aandeel – miljoen	114.81	118.71	
Dividend per aandeel (sent)	410	380	
Spesiale dividend per aandeel (sent)	2 200	–	

Gekonsolideerde state van verandering in ekwiteit

	Toeskryfbaar aan aandeelhouders van die maatskappy					Buite-aandeelhouders-belang	Totaal
	Aandele-kapitaal R miljoen	Tesourie-aandele R miljoen	Ander reserwes R miljoen	Verdeelbare reserwes R miljoen	Bedrae regstreeks erken in ekwiteit ten opsigte van nie-bedryfsbates gehou-vir-verkoop R miljoen	R miljoen	R miljoen
Saldo soos op 1 Januarie 2006	42	–	763	4 922	–	125	5 852
Aandele-uitgifte	29	–	–	–	–	–	29
Wins vir die jaar	–	–	–	1 844	–	23	1 867
Oorplasing na reserwes	–	–	177	(177)	–	–	–
Ekwiteitsvergoedende voordele	–	–	–	13	–	–	13
Valuta-omrekeningsverskille	–	–	179	–	–	–	179
Dividende betaal	–	–	–	(1 165)	–	(20)	(1 185)
Addisionele belang deur buite-aandeelhouders verkry	–	–	–	–	–	(5)	(5)
Saldo soos op 31 Desember 2006	71	–	1 119	5 437	–	123	6 750
Aandele-uitgifte	34	–	–	–	–	–	34
Netto verkryging van tesourie-aandele	–	(726)	–	–	–	–	(726)
Wins vir die jaar	–	–	–	1 050	–	26	1 076
Oorplasing na reserwes	–	–	93	(93)	–	–	–
Ekwiteitsvergoedende voordele	–	–	–	14	–	–	14
Valuta-omrekeningsverskille	–	–	6	–	–	–	6
Dividende betaal	–	–	–	(2 960)	–	(17)	(2 977)
Belang verkry deur buite-aandeelhouders	–	–	–	–	–	1	1
Bedrae regstreeks erken in ekwiteit ten opsigte van nie-bedryfsbates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	–	–	(71)	–	71	–	–
Saldo soos op 31 Desember 2007	105	(726)	1 147	3 448	71	133	4 178

Gekonsolideerde kontantvloeistate

Aantekeninge	Geouditeer	Geouditeer
	Jaar geëindig 31 Des 07 R miljoen	Jaar geëindig 31 Des 06 R miljoen
Kontant deur bedrywighede voortgebring	2 139	2 203
Rente betaal	(45)	(7)
Belasting betaal	(288)	(606)
Netto kontant deur bedryfsaktiwiteit voortgebring	1 806	1 590
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite		
Kontant aangewend in beleggingsaktiwiteite	(197)	(390)
Verkryging van filiaal, netto van kontant verkry	9 (61)	(30)
Opbrengs met verkoop van filiaal, netto van kontant verkoop	–	183
Kontant verkry/(verkoop) deur die verkryging/verkoop van filiaal	52	(188)
Toevoegings tot toerusting	(32)	(18)
Opbrengs met verkoop van toerusting	3	1
Kapitaal terugbetaling van geassosieerde maatskappye	–	1
Opbrengs met verkoop van geassosieerde maatskappye	21	23
Waarde van besigheid verkry	(2)	(2)
Netto kontant deur beleggingsaktiwiteite voortgebring	(216)	(420)
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite		
Opbrengs met uitgifte van gewone aandele	34	29
Aankoop van tesourie-aandele	(726)	–
Toename in skuldinstrumente	964	–
Toename in beleggingskontrakaanspreklikhede	230	–
Dividende betaal aan maatskappye se aandeelhouers	(2 960)	(1 165)
Dividende betaal aan buite-aandeelhouers	(17)	(20)
Toename in seleienaarsbelang	8	61
Netto kontant aangewend in finansieringsaktiwiteite	(2 467)	(1 095)
Netto (afname)/toename in kontant en kontantekwivalente	(877)	75
Kontant en kontantekwivalente aan begin van jaar	5 142	4 927
Valutaomrekeningseffek op kontant en kontantekwivalente	(8)	140
Kontant en kontantekwivalente aan einde van jaar	4 257	5 142
Nie-bedryfsbates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop	(812)	–
Kontant en kontantekwivalente aan einde van jaar – Voorgesette bedrywighede	3 445	5 142
Kontantvloei ten opsigte van beëindigde bedrywighede		
Ingesluit by bogenoemde is die volgende kontantvloei uit beëindigde bedrywighede.		
Bedryfskontantvloeie	233	197
Beleggingskontantvloeie	(25)	(15)
Finansieringskontantvloeie	(197)	–
Netto toename in kontant en kontantekwivalente	11	182
Kontant en kontantekwivalente aan begin van jaar	808	515
Valutaomrekeningseffek op kontant en kontantekwivalente	(7)	111
Kontant en kontantekwivalente aan einde van jaar	812	808

Aantekeninge by die verkorte finansiële verslag

1. Voorbereidingsgrondslag en rekeningkundige beleid

Die gekonsolideerde finansiële state vir die jaar geëindig 31 Desember 2007 is ooreenkomstig Internasionale Finansiële Verslagdoeningstandaarde (IFRS), IAS 34 – *Tussentydse Finansiële Verslagdoening* en ingevolge die Noteringsvereistes van die JSE Beperk opgestel. Dié is die groep se verkorte gekonsolideerde finansiële state vir die tydperk waarvoor finansiële jaarstate ooreenkomstig IFRS opgestel is. Die verkorte gekonsolideerde finansiële state sluit nie al die inligting in wat ooreenkomstig IFRS vir volledige finansiële jaarstate vereis word nie.

Die hoof rekeningkundige beleid wat toegepas is in die voorbereiding van die geouditeerde resultate vir die jaar geëindig 31 Desember 2007, stem ooreen met dié wat toegepas is in die finansiële jaarstate vir die jaar geëindig 31 Desember 2006 ingevolge IFRS. In die balansstaat en inkomstestaat vir 2007, word die Europese versekeringsbedrywighede aangebied ingevolge IFRS 5 – *Nie-bedryfsbates Gehou-vir-Verkoop en Beëindigde Bedrywighede*. Die vergelykende syfers vir 2006 is in die inkomstestaat hersaamgestel.

2. Segmentverslag

Ten einde meer betekenisvolle openbaarmaking te verseker, word slegs die voortgesette bedrywighede op 'n gesegmenteerde grondslag gerapporteer.

2.1 Vir die jaar geëindig 31 Desember 2007

Besigheidsaktiwiteit	Versekerings- aktiwiteite R miljoen	Beleggings- aktiwiteite R miljoen	Totaal R miljoen
Bruto geskrewe premie	13 173		13 173
Netto geskrewe premie	10 919		10 919
Netto verdiende premie	10 716		10 716
Eise voorgekom	7 302		7 302
Netto kommissie	1 488		1 488
Bestuurskoste	1 262		1 262
Onderskrywingsresultaat	664	–	664
Beleggingsopbrengs op versekeringsfondse	319		319
Netto versekeringsresultaat	983	–	983
Beleggingsinkomste netto van beleggingsbestuursfooi en finansieringskoste		729	729
Inkomste van geassosieerde maatskappye		76	76
Amortisasie van ontasbare bates	(2)	–	(2)
Inkomste voor belasting	981	805	1 786
Totale bates	7 897	7 530	15 427
Totale aanspreeklikhede	10 724	979	11 703

Versekeringsklas	Bruto geskrewe premie R miljoen	Onder skrywings- resultaat R miljoen	Totale bates R miljoen	Totale laste R miljoen
Ongevalle en gesondheid	331	12	33	138
Alternatiewe risiko	1 780	50	456	1 880
Oes	436	(87)	114	254
Ingenieurs	508	201	64	240
Waarborg	20	30	22	37
Aanspreeklikheid	1 068	301	891	1 994
Ander	27	(1)	9	26
Motor	4 941	164	60	1 135
Eiendom	3 719	(10)	542	1 769
Vervoer	343	4	74	258
Ongeallokeerd	–	–	13 162	3 972
Totaal	13 173	664	15 427	11 703

Bestaande uit:

Kommersiële versekering	6 600	558	1 798	4 978
Persoonlike versekering	4 793	56	11	873
Alternatiewe risiko	1 780	50	456	1 880
Ongeallokeerd	–	–	13 162	3 972
Totaal	13 173	664	15 427	11 703

2.2 Vir die jaar geëindig 31 Desember 2006

Besigheidsaktiwiteite	Versekerings- aktiwiteite R miljoen	Beleggings- aktiwiteite R miljoen	Totaal R miljoen
Bruto geskrewe premie	12 115		12 115
Netto geskrewe premie	10 104		10 104
Netto verdiende premie	9 652		9 652
Eise voorgekom	6 620		6 620
Netto kommissie	1 359		1 359
Bestuurskoste	1 046		1 046
Onderskrywingsresultaat	627	–	627
Beleggingsopbrengs op versekeringsfondse	250		250
Netto versekeringsresultaat	877	–	877
Beleggingsinkomste netto van beleggingsbestuursfooi en finansieringskoste	–	1 410	1 410
Inkomste van geassosieerde maatskappye	–	105	105
Amortisasie van ontasbare bates	(2)	–	(2)
Inkomste voor belasting	875	1 515	2 390
Totale bates	7 975	7 046	15 021
Totale aanspreeklikhede	8 995	22	9 017

Versekeringsklas	Bruto geskrewe premie R miljoen	Onder- skrywings- resultaat R miljoen	Totale bates R miljoen	Totale laste R miljoen
Ongevalle en gesondheid	316	20	31	123
Alternatiewe risiko	1 416	18	244	1 591
Oes	360	40	98	194
Ingenieurs	476	77	325	538
Waarborg	26	32	48	64
Aanspreeklikheid	809	58	700	1 494
Ander	124	65	40	107
Motor	4 574	248	64	956
Eiendom	3 724	5	555	1 525
Vervoer	290	64	46	178
Ongeallokeerd	–	–	12 870	2 247
Totaal	12 115	627	15 021	9 017
Bestaande uit:				
Kommersiële versekering	6 194	552	1 880	4 427
Persoonlike versekering	4 505	57	27	752
Alternatiewe risiko	1 416	18	244	1 591
Ongeallokeerd	–	–	12 870	2 247
Totaal	12 115	627	15 021	9 017

	Geouditeer Op 31 Des 07 R miljoen	Geouditeer Op 31 Des 06 R miljoen
3. Finansiële bates teen billike waarde deur inkomste		
Die groep se finansiële bates word hieronder opgesom op grond van metingskategorie.		
Billike waarde deur inkomste	7 308	7 541
Lenings en bedrae verskuldig	1 947	1 394
Totale finansiële bates	9 255	8 935
Finansiële bates teen billike waarde deur inkomste		
Ekwiteitsinstrumente:		
– genoteer	4 434	5 415
– ongenoteer	20	20
	4 454	5 435
Afgeleide instrumente		
– rentekoersruiltransaksies	(47)	–
Skuldinstrumente		
– genoteer		
staats- en ander effekte	1 322	1 339
geldmarkinstrumente (langtermyninstrumente)	851	–
– ongenoteer		
ongenoteerde effekte	1	1
ongenoteerde aflosbare voorkeuraandeel	727	766
	2 901	2 106
Totale finansiële bates teen billike waarde deur inkomste	7 308	7 541

4. Nie-bedryfsbates gehou-vir-verkoop en beëindigde bedrywighede

Die bates en laste ten opsigte van Santam Europe Limited en Westminster Motor Insurance Association is gerapporteer as "gehou-vir-verkoop" na goedkeuring deur die Santam direksie om beide die bedrywighede binne die volgende 12 maande te verkoop.

Ontleding van die resultate van die beëindigde bedrywighede

Bruto geskrewe premies	932	622
Netto premie	872	580
Netto versekeringspremie-inkomste	641	551
Netto beleggings- en herversekeringsinkomste	82	92
Netto versekeringsvoordele en –eise	725	417
Bestuurskoste	188	134
(Verlies)/Wins voor belasting	(190)	92
Belasting	22	(22)
(Verlies)/Wins vir die jaar uit beëindigde bedrywighede	(168)	70

5. Tesourie-aandeel

'n Filiaal in die groep het 6 972 940 Santam aandeel teruggekoop deur middel van 'n vrywillige aandeel-terugkoop aanbod op 20 April 2007 teen R102 per aandeel. 'n Bykomende 174 346 aandeel is teen 'n gemiddelde prys van R110 per aandeel in die mark teruggekoop. 60 118 aandeel is ingevolge die uitvoerende bestuur aandeel aankoopkema teen R110 per aandeel heruitgereik. Die aandeel word gehou as tesourie-aandeel en teen die kosprys waardeer. Die maatskappy het die reg om hierdie aandeel op 'n latere stadium weer uit te reik onderhewig aan toestemming van die JSE en die Reguleerder.

	Geouditeer Op 31 Des 07 R miljoen	Geouditeer Op 31 Des 06 R miljoen
6. Skuldinstrumente – teen billike waarde deur inkomste		
Skuldbriewe uitgereik	955	–
Billikewaarde-aanpassing	(47)	–
	908	–

Die maatskappy het in Mei 2007, ingevolge sy skuldbriefprogram van R1.2 miljard, ongewaarborgde ondergeskikte skuldbriewe ter waarde van R600 miljoen as alternatiewe kapitaal ingevolge sy kapitaaloptimaliseringsstrategie uitgereik. 'n Bykomende uitgifte van R400 miljoen is in November 2007 op oop tender in die mark geplaas.

Die effektiewe vaste koers vir die uitgifte van R600 miljoen was 8.6% en 9.6% vir die tweede deel van R400 miljoen, wat die R203 genootverband plus 'n toepaslike kredietspreiding op die tydstip van die uitgifte verteenwoordig. Die vastekoeponkoers, gegrond op die nominale waarde van die uitgifte, beloop 8.25% en die opsionele aflosdatum vir beide dele is 15 September 2017. Tussen die opsionele aflosdatum en die finale vervaldatum van 15 September 2022, sal 'n veranderlike rentekoers (JIBOK-gebaseer) plus 'n bykomende marge geld.

Ingevolge die voorwaardes gestel deur die Reguleerder, word daar van Santam vereis om likiede bates, gelykstaande aan die waarde van die skuldbriewe, te hou tot vervaldatum. Die skuldbriewe word waardeur teen billike waarde om sodoende onnodige onbestendigheid op die inkomstestaat te beperk. Die waardasie word gebaseer op die R203 genootverband.

7. Beleggingsinkomste		
Dividendinkomste	262	192
Rente-inkomste	402	308
Valuta-omrekeningsverskille	2	8
	666	508

8. Belasting		
Normale Suid-Afrikaanse belasting		
Huidige jaar	716	578
Lopende belasting	464	465
SBM	252	113
Vorige jaar	30	(42)
Buitelandse belasting	18	8
Inkomstebelasting vir die jaar	764	544
Uitgestelde belasting	(222)	49
Huidige jaar	(206)	41
SBM	(16)	–
Vorige jaar	–	8
Totale belasting volgens die inkomstestaat	542	593

9. Besigheidskombinasies		
Op 9 April 2007 het die groep sy belegging in Admiral Professional Underwriting Agency (Pty) Ltd van 28.9% na 70% verhoog en op 8 November 2007 tot 100%.		
Aankoopprys betaal	61	–
Minus: Netto batewaarde verkry	(16)	–
Belegging in geassosieerde maatskappy voorheen verkry	7	–
Klandisiewaarde	52	–

10. Breëbasis Swart Ekonomiese Bemagtiging (BBSEB)		
Santam het in Februarie 2007 formeel sy voorneme aangekondig om deur 'n spesiale-doelmaatskappy (BEE SPV Co) die verkryging van 'n effektiewe 10% eienskap in Santam te fasiliteer. In terme van die skema het Santam-aandehouers 10% van hul Santam-aandele wat deur hulle op 21 Mei 2007 gehou is, verkoop aan die BEE SPV Co teen R82 per aandeel. Na die inwerkingstelling van die skema, is die BEE SPV Co nou die geregistreerde houër van sowat 10% van Santam se uitgereikte aandele (uitsluitend tesourie-aandele). Die aandele van die BEE SPV Co word weer deur drie trusts gehou:		
• 26% deur die Santam Personeel Trust vir Swart Ekonomiese Bemagtiging ("Personeeltrust")		
• 25% deur die Santam Gemeenskap Trust vir Breëbasis Swart Ekonomiese Bemagtiging ("Gemeenskaptrust")		
• 49% deur die Santam Sakevennote Trust in Swart Ekonomiese Bemagtiging ("Sakevennottrust")		
Die verkryging van die aandele deur die BEE SPV Co is befonds deur 'n voorkeuraandele-fasiliteit van R430 miljoen deur Sanlam Kapitaalmarkt Beperk en 'n oorbruggingslening van R490 miljoen van Sanlam Lewensversekering Bpk. Die BEE SPV Co sal die oorbruggingslening met permanente befondsing herfinansier wanneer dit in Maart 2008 betaalbaar word. Dividende ontvang deur die BEE SPV Co van die Santam-skema-aandele word gebruik om die skuld te delg.		

Die Santam-skema-aandele wat deur die BEE SPV Co hou word, bly “geslote” tot 28 Februarie 2015 in die BEE SPV Co. Na die “geslote” tydperk:

- Word 'n groot deel van die Santam-aandele verkoop om alle uitstaande skuld te vereffen.
- Word alle oorblywende Santam-aandele deur die BEE SPV Co as dividende in spesie aan die drie trusts uitgekeer
- Sal die drie trusts die oorblywende Santam-aandele ooreenkomstig die reëls van elke trusts aan deelnemers uitkeer.

Die Personeeltrust het die eerste toekennings aan Santam-personeel in die eerste week van Desember 2007 suksesvol afgehandel. Toekennings is gemaak in die vorm van eenhede in die Personeeltrust. 'n Aandeelgebaseerde koste van R1 miljoen is in die finansiële jaarstate van 2007 as 'n koste erken. Dit verteenwoordig die proporsionele koste vir die toekennings wat in Desember 2007 ingevolge die Personeeltrust aan personeel gemaak is. Geen aandeelgebaseerde koste is in die 2007 finansiële jaar ten opsigte van die Gemeenskaps- of Sakevennoottrust gedoen nie aangesien geen toekennings teen 31 Desember 2007 gemaak was nie.

Aangesien die nuutgeskepte BEE SPV Co ingevolge die vereistes omskryf in SIC 12 – *Spesialedoelentiteite* nie deur Santam beheer word nie, is die entiteit nie in Santam se resultate gekonsolideer nie.

	Geouditeer Op 31 Des 07 R miljoen	Geouditeer Op 31 Des 06 R miljoen
11. Verdienste per aandeel		
Basiese verdienste per aandeel		
Wins toeskryfbaar aan die maatskappy se aandeelhouers (R miljoen)	1 050	1 844
Geweegde gemiddelde getal uitgereikte gewone aandele (miljoen)	113.67	117.13
Verdienste per aandeel (sent)	924	1 574
Verdienste per aandeel – Voortgesette bedrywighede (sent)	1 071	1 514
Verdienste per aandeel – Beëindigde bedrywighede (sent)	(147)	60
Verwaterde verdienste per aandeel		
Wins toeskryfbaar aan die maatskappy se aandeelhouers (R miljoen)	1 050	1 844
Geweegde gemiddelde getal uitgereikte gewone aandele (miljoen)	113.67	117.13
Aangepas vir aandele-opsies	1.14	1.58
Geweegde gemiddelde getal gewone aandele vir verwaterde verdienste per aandeel (miljoen)	114.81	118.71
Verwaterde basiese verdienste per aandeel (sent)	914	1 553
Verwaterde basiese verdienste per aandeel – Voortgesette bedrywighede	1 061	1 494
Verwaterde basiese verdienste per aandeel – Beëindigde bedrywighede	(147)	59
Wesensverdiens te per aandeel		
Wins toeskryfbaar aan die maatskappy se aandeelhouers	1 050	1 844
Aangepas vir:		
Wins met verkoop van filiale en geassosieerde maatskappye	(20)	(22)
Wesensverdiens te (R miljoen)	1 030	1 822
Geweegde gemiddelde getal uitgereikte gewone aandele (miljoen)	113.67	117.13
Wesensverdiens te per aandeel (sent)	906	1 555
Wesensverdiens te per aandeel – Voortgesette bedrywighede (sent)	1 054	1 495
Wesensverdiens te per aandeel – Beëindigde bedrywighede (sent)	(148)	60
Verwaterde wesensverdiens te per aandeel		
Wesensverdiens te (R miljoen)	1 030	1 822
Geweegde gemiddelde getal gewone aandele vir verwaterde verdienste per aandeel (miljoen)	114.81	118.71
Verwaterde wesensverdiens te per aandeel (sent)	897	1 535
Verwaterde wesensverdiens te per aandeel – Voortgesette bedrywighede (sent)	1 043	1 476
Verwaterde wesensverdiens te per aandeel – Beëindigde bedrywighede (sent)	(146)	59

KOMMENTAAR

Die jaar onder oorsig was uitdagend, gekenmerk deur gemengde sukses. Vanuit 'n onderskrywingsperspektief het die groep in sy kernbedrywighede in Suider-Afrika baie goed gevaar en 'n styging in beide onderskrywingswins en versekeringsresultaat teenoor 2006 getoon. Die internasionale besigheid se vertoning was egter teleurstellend. As gevolg van die groep se blootstelling aan ekwiteitsinstrumente is sy beleggingsresultate negatief beïnvloed deur die onlangse onstuimigheid op finansiële markte. Hoewel beleggingsinkomste vir die jaar verwagtinge oortref het, het dit baie laer as die uitsonderlike hoë vlakke van 2006 geëindig. In 2007 het die maatskappy sy kapitaalherstruktureringproses suksesvol afgehandel. Die SBM-belasting op die spesiale dividend het R245 miljoen beloop, en het verdienste beïnvloed. Wesensverdienste van R1 030 miljoen was 42% laer as die vorige jaar, wat gelyk is aan 'n wesensverdienste per aandeel van 906 sent vergeleke met 1 555 sent in 2006.

Die Suider-Afrikaanse bedrywighede, selversekeringsbesigheid uitgesluit, het 'n toename van 8% in bruto geskrewe premies behaal. Dit is bevredigend in die lig van die sagter mark en die regstellende stappe wat Santam gedoen het om gehaltebesigheid te verkry en te behou. Groei is in die meeste besigheidsklasse behaal.

Die netto onderskrywingsmarge vir die jaar stem ooreen met dié van 2006, hoewel

die tweede helfte van die jaar baie moeiliker was as die eerste weens verskeie katastrofiese gebeurtenisse, waarvan die vloede in die Suid-Kaap die grootste was. 'n Aantal baie groot korporatiewe industriële eise het die eiendoms- en ingenieursbesigheidsklas negatief beïnvloed. Daarteenoor het die tydig regstellende stappe wat gedoen is in die persoonlike besigheidsklasse, die resultate wesenlik verbeter. Onderskrywingsresultate in die spesialisbesigheidsklasse het egter gewissel. Die aanspreeklikheidsbesigheidsklas was baie winsgewend, alhoewel marinebesigheid in die vroeë deel van die jaar groot verliese gely het. Oesversekering het groot verliese gely as gevolg van ernstige droogtetoestande en hoë voorvalle van hael in die somerreëvalgebiede. As gevolg van Santam se deurlopende evaluering van versekeringsaanspreeklikhede in terme van eise-ervaring, is die voorsiening vir eise voorgekom, maar nog nie aangemeld nie, in die tweede helfte van die jaar met 'n bykomende R30 miljoen verminder, wat die vermindering tot altesame R65 miljoen bring vir die volle jaar. Die netto verkrygingskosteverhouding van 25.7% het effens gestyg weens die aanvanklike besteding op groot strategiese projekte.

Die netto onderskrywingsresultaat van R664 miljoen (2006: R627 miljoen) van die voortgesette bedrywighede het verwagtinge oortref, met 'n algehele netto onderskrywingsmarge van 6.2% teenoor die

6.5% vir 2006. Aangesien optimale retensievlakke teen 'n aanvaarbare risikoprofiel bereik is, was die verdiende herversekeringspremievlak 16.5% van bruto verdiende premie, vergeleke met 17.6% in 2006. Indien die impak van die selversekeringsbesigheid buite rekening gelaat word, het die verhouding vir die jaar van 11.5% in 2006 tot 8.2% gedaal.

Op onderskrywingsvlak het die internasionale bedrywighede 'n nabelaste verlies van R168 miljoen vir die jaar gely in vergeleke met 'n wins van R70 miljoen in 2006. Soos gerapporteer in ons bedryfsoorsig wat in November 2007 uitgereik is, het die Dublin-gebaseerde versekeringsbesigheid nie volgens verwagting presteer nie en is dit gevolglik in formele afloop geplaas. Westminster Motor Insurance Association (WMIA) ondervind steeds strawwe kompetisie in 'n toenemend mededingende motormark in die VK met gevolglike druk op premietariewe en onderskrywingsverliese. Ná omsigtige oorweging van Santam se strategiese langtermyn doelwitte, is besluit om sy betrokkenheid by die Europese versekeringsbedrywighede in totaal te beëindig. Die proses is reeds ver gevorderd en die bedrywighede van WMIA en Santam Europe word gevolglik as "Beëindigde Bedrywighede" hanteer soos gedefinieer in IFRS 5 – *Nie-bedryfsbates Gehou-vir-Verkoop en Beëindigde Bedrywighede* en in die groep se finansiële state as sodanig gerapporteer.

Die beleggingsopbrengs op versekeringsfondse het dié van die vorige jaar met 27% oorskry, hoofsaaklik as gevolg van hoër rentekoerse en gemiddelde versekeringsfondsvlakke (fondse gegeneer deur versekeringsaktiwiteite). Die maatskappy se bedryfsaktiwiteite het in die jaar R2.1 miljard in kontant gegeneer, wat effens minder was as die R2.2 miljard wat in die vergelykbare tydperk voortgebring is.

Die voortgesette bedrywighede het 'n netto versekeringsmarge van 9.2% vir die jaar behaal in vergelyking met 9.1% in 2006.

In die eerste tien maande van die jaar het Santam se beleggingsprestasie wesenlik gebaat by die sterk plaaslike aandeelmark, met resultate wat aansienlik beter was as in 2006. In die laaste twee maande van die jaar het die waarde van die plaaslike aandele egter kwaai gedaal, onder meer onder invloed van die negatiewe sentiment op internasionale aandeelmarkte weens die krisis in die VSA-subprimaskuldmark. Gevolglik het Santam in dié tydperk wesenlike ongerealiseerde billikewaarde-verliese gely wat beleggingsinkomste vergeleke met die uitsonderlike vlakke van 2006 verminder het.

Verdienste uit geassosieerde maatskappye was 28% laer vir die jaar. Bydraes deur Credit Guarantee Insurance Company was steeds

gesond, maar opbrengs uit Lion of Africa was laer as verwag.

Santam het in 2007 sy kapitaalherstrukturierungs-program suksesvol afgehandel. 'n Vrywillige aandeleterugkoopaanbod is gedoen en die maatskappy het in April 5.88% van sy uitgereikte gewone aandele teen R102 per aandeel gekoop. Dit het 'n daling in aandeelkapitaal van R713 miljoen tot gevolg gehad met die solvensieverhouding wat terselfdertyd met effektief 6% verlaag het. Ten einde alternatiewe kapitaal in terme van sy kapitaaloptimaliseringsproses te verkry, het die maatskappy in Mei ongesekureerde ondergeskikte opvraagbare skuldbriewe ter waarde van R600 miljoen in ope aanbod uitgereik, gevolg deur 'n bykomende uitgif van R400 miljoen in November. Ingevolge regulatoriese goedkeuring word hierdie ondergeskikte skuld van R1 miljard vir solvensiedoeleindes as deel van kapitaal beskou en hou dit verder ook die voordeel in dat die groep se geweeëde gemiddelde kapitaalkoste aansienlik verlaag word. Die finale fase van die optimaliseringsproses was die betaling van 'n spesiale dividend van 2 200 sent per aandeel in Desember. Die algehele impak van dié optrede was die verlaging van die groep se solvensie van 62% aan die einde van 2006 tot 42% aan die einde van 2007. Die netto batewaarde per aandeel het gedaal van 5 634 sent aan die einde van 2006 tot 3 610 sent aan die einde van 2007, wat die groep goed posisioneer om 'n hoër opbrengs op aandeelhouerskapitaal te lewer.

Gedurende 2007 het Santam R3.67 miljard aan aandeelhouers uitgekeer in die vorm van gewone dividende van R495.6 miljoen, 'n spesiale dividend van R2.46 miljard en 'n vrywillige aandeleterugkoop van R713 miljoen.

Goeie vordering is die jaar gemaak met die afhandeling van Santam se strukture vir Breëbasis Swart Ekonomiese Bemagtiging (BBSEB) wat 'n aanvang geneem het met die verpligte aandeleterugkoop van 10% teen R82 per aandeel in Mei 2007. Aangesien Santam ingevolge SIC 12 – *Spesialedoel-entiteite* nie die nuutgestigte SEB-entiteit beheer nie, is die entiteit nie in Santam se resultate gekonsolideer nie. Die eerste aandeelentiteit-toekenning aan begunstigdes, synde swart personeel as lede van die Personeeltrust, is in Desember 2007 gedoen, wat 'n IFRS 2-koste van R1 miljoen vir die jaar tot gevolg gehad het.

Die direksie spreek sy waardering uit teenoor Santam se bestuur, personeel, makelaars en ander sakevennote vir hul pogings en bydraes die afgelope jaar.

Vooruitsigte

Onderskrywingsmarges sal na verwagting onder druk bly weens die sagter mark, beide in kommersiële en persoonlike lyne, en kan veral uitdagend wees indien die verwagte verswakking in internasionale en plaaslike ekonomiese toestande in gedagte gehou word.

Die daling in die besteebare inkomste van individue, onsekerheid oor elektrisiteitsvoorsiening en die verswakende openbare infrastruktuur is veral kommerwekkend. Met die voordeel van diversifikasie is Santam egter goed geplaas om dié uitdagings die hoof te bied.

In die lig van die onbestendigheid op plaaslike finansiële markte sal kapitaalgroei op die beleggingsportefeulje in 2008 waarskynlik onder druk wees. As 'n langtermyn-waardebelegger, moet ons egter toereikende blootstelling aan aandele handhaaf om aanvaarbare langtermynopbrengs op aandeelhoudersfondse te lewer. Ooreenkomstig algemene konsensus sal rentekoerse in die afsienbare toekoms na verwagting op die huidige vlakke bly, wat 'n positiewe invloed op ons kontantverwante beleggingsopbrengs sal hê.

Ten opsigte van die BBSEB-transaksie, is die fokus vir 2008 op die identifikasie van en toekennings aan die deelnemers van die Sakevennoottrust en die Gemeenskapstrust, waarvan die eerste in die eerste helfte van 2008 verweg word.

Verklaring van dividend (Nommer 108)

Hiermee word kennis gegee dat die direksie 'n finale dividend van 244 sent per aandeel (2006: 262 sent) verklaar het. Dit bring die totale dividende vir die jaar op 410 sent per aandeel (2006: 380 sent) te staan, 'n toename van 8%.

Aandeelhouders moet daarop let dat Donderdag, 13 Maart 2008, die laaste dag is waarop aandele "cum dividend" sal verhandel. Die aandele sal "ex dividend" verhandel met die aanvang van sake op Vrydag, 14 Maart 2008. Die rekorddatum is Donderdag, 20 Maart 2008, en die betaaldatum is Dinsdag, 25 Maart 2008. Aandeelhouders met sertifikate mag nie hul aandele tussen Vrydag, 14 Maart 2008, en Donderdag, 20 Maart 2008, beide datums ingesluit, dematerialiseer of hermaterialiseer nie.

Ouditeursverslag

PricewaterhouseCoopers Ing., het die resultate vir die jaar geouditeer en hul ongekwalifiseerde auditverslag oor die finansiële jaarstate vir 31 Desember 2007 en die verkorte finansiële state is op versoek by die maatskappy se geregistreerde kantoor beskikbaar.

Namens die direksie

DK Smith
Voorsitter

IM Kirk
Uitvoerende hoof

26 Februarie 2008